

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága ügyvéd által képviselt felperesnek ügyvéd által képviselt I. r. és II. r. alperesek ellen ajándék visszakövetelése iránt a Balassagyarmati Városi Bíróságon 12.P.20.527/2004. számon megindított és a Nógrád Megyei Bíróság Pf.20.830/2006/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által 12. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2007. szeptember 18. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

### **í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

### **I n d o k o l á s**

A felperes 2002. júniusában értékesítette a tulajdonát képező ingatlant 10.000.000 forintért, majd unokájához, a II. r. alpereshez és annak férjéhez, az I. r. alpereshez költözött, akik lakhatást biztosítottak számára. Az ingatlan értékesítéséből befolyt vételárat a felperes átadta az alpereseknek. Utóbb ebből az összegből 3.000.000 forintot családtagjainak ajándékozott, további 3.000.000 forintot pedig átadott a K. K. Alapítványnak, mely vállalta, hogy megfelelő ellátást és lakhatást biztosít számára a kezelésében lévő öregek otthonában. A beköltözést követő rövid idő után a felperes visszaköltözött az alperesekhez, akik időközben az ingatlanuk egy lakrészét felújították számára.

2003. január 31-én a felperes és a II. r. alperes szerződést kötött, melynek értelmében a felperes az ingatlan vételárából fennmaradt 4.000.000 forintot ajándékozott a II. r. alperesnek, aki vállalta, hogy férjével együtt megfelelő lakhatást biztosítanak a felperesnek és eltartják őt. Néhány hónap elteltével a felperes - észlelve az alperesek anyagi nehézségeit - úgy döntött, hogy visszaköltözik az öregek otthonába, melyet jelenleg már a megyei önkormányzat tart fenn.

Időközben az alperesek gazdasági vállalkozása jelentős adósságot halmozott fel, erre tekintettel az alperesek kénytelenek voltak ingatlanukat értékesíteni. Olcsóbb, kisebb ingatlanba költöztek, majd ezt is eladták és a vételárat a hitelezők kielégítésére fordították. A megélhetésükre, illetve a hitelek törlesztésére felhasználták a felperestől ajándékba kapott 4.000.000 forintot is.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket „a felelős őrzés szabályai alapján” átadott 4.000.000 forint visszafizetésére, másodlagosan pedig ajándék visszakövetelése címén kérte a II. r. alperestől a 4.000.000 forintot, tekintettel arra, hogy a viszonyaiban olyan negatív irányú változás állott be, mely a visszakövetelést megalapozza.

Az elsőfokú bíróság a II. r. alperest 2.000.000 forint visszafizetésére kötelezte.

A Nógrád Megyei Bíróság az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte. Végzésének indokolásában megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen döntött arról, hogy a felek között őrzési megállapodás nem jött létre, a felelős őrzés szabályai nem alkalmazhatók. Az ajándék visszakövetelése címén előterjesztett kereseti kérelemmel összefüggésben pedig a másodfokú bíróság arra az álláspontra jutott, hogy a Ptk. 582. § (3) bekezdése alapján a felperes az ajándék visszakövetelésére nem támaszthat igényt. A felperes az ajándékot nem vitásan azzal a feltevéssel adta, hogy az ajándék fejében a II. r. alperes és a családja a tartásáról, ellátásáról gondoskodni fog, azonban ez a feltevés nem hiúsult meg. Az alperesek egyértelműen úgy nyilatkoztak, hogy a jövőben is vállalnák a felperes tartását, amennyiben erre igényt tart.

A felperes arra is hivatkozott, hogy az ajándékra létfenntartása érdekében van szüksége, ezzel összefüggésben a megyei bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak kellő részletességgel fel kellett volna tárnia a felperes, valamint az alperes életkörülményeit, jövedelmi, vagyoni viszonyait, illetve létfenntartásuk esetleges veszélyeztetettségét.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság utasításának megfelelően részletes bizonyítási eljárást folytatott le. Ennek eredményeként megállapította, hogy a felperes az önkormányzattal kötött szerződés értelmében a lakhatáson kívül napi háromszori étkezést kap, szükség szerint ruházattal is ellátják, illetve mentális gondozásban részesül és egészségügyi, valamint gyógyszerellátást is igényelhet. Erre tekintettel a mindenkori nyugdíjának 80%-át meg kell fizetnie térítési díjként, így jelenleg havonta csak mintegy 10.000 forinttal gazdálkodhat szabadon. Ebből fizeti - többek között - a feltétlenül indokolt mértéket meghaladó

további gyógyszer szükségletét. A felperes hozzátartozóitól, illetve egyéb forrásból jövedelmet, támogatást nem kap.

Az alperesek vonatkozásában a bíróság megállapította, hogy az I. r. alperes a tulajdonát képező betéti társasággal áll munkaviszonyban, a társaság azonban veszteséges, így jövedelemmel nem rendelkezik. A II. r. alperes munkaviszonyban áll, havi nettó munkabére 54.000 forint. A perben az alperesek igazolták, hogy valamennyi ingó és ingatlan vagyonukat hitelezőik kielégítésére fordították, értékesíthető vagyontárgyuk nem maradt, az ajándékba kapott pénzösszeg sincs már meg. Két kiskorú gyermek eltartásáról kötelesek gondoskodni.

A bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság megállapította, hogy bár a felperesnek - teljes körű létfenntartása érdekében - az ajándékra szüksége lenne, azonban az ajándék visszaadása a II. r. alperes és családja létfenntartását veszélyeztetné, ezért a bíróság a felperes kereseti kérelmét elutasította.

A másodfokú bíróság az ítéletet - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben az ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelmének megfelelő ítélet meghozatalát kérte. Álláspontja szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás nem támasztja alá, hogy a Ptk. 582. § (1) és (3) bekezdés alapján az ajándék visszakövetelésének nem lett volna helye és a bíróság az eljárás során megsértette a Pp. 221. §-ában foglaltakat is.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Ptk. 582. § (1) bekezdése értelmében a még meglevő ajándékot az ajándékozó visszakövetelheti annyiban, amennyiben arra létfenntartása érdekében szüksége van és az ajándék visszaadása a megajándékozott létfenntartását nem veszélyezteti. A (3) bekezdés szerint az ajándékozó visszakövetelheti az ajándékot vagy követelheti az ajándék helyébe lépett értéket akkor is, ha az a feltevés, amelyre figyelemmel az ajándékot adta, utóbb véglegesen meghiúsult és enélkül az ajándékozásra nem került volna sor.

A perben nem volt vitás, hogy a felperes azzal a - kifejezésre is juttatott - feltevéssel adta az ajándékot, hogy az alperesek számára lakhatást biztosítanak, illetve gondoskodnak eltartásáról. A felperes azonban nem tudta bizonyítani, hogy ez a feltevés

véglegesen megghiúsult volna. Az alperesek a perben mindvégig hangoztatták, hogy a felperesről - szűkös körülményeik ellenére - készek megfelelően gondoskodni, ahogyan ezt korábban a felperes megelégedésére meg is tették. Ezt az elsőfokú ítélet indokolása tartalmazza, így nem sérült a Pp. 221. §-a, figyelemmel arra is, hogy a korábbi eljárásban a másodfokú bíróság már megállapította, hogy a felperes a Ptk. 582. § (3) bekezdése alapján az ajándék visszakövetelésére nem támaszthat igényt, ugyanis a felperes döntése volt, hogy elköltözik az alperesektől. Ez az egyoldalú magatartás nem alkalmas arra, hogy megdöntse az ajándékozáshoz kapcsolódó feltevést, különös tekintettel az alperesek folyamatosan hangoztatott egyértelmű tartási vállalására.

A megismételt eljárásban a bíróságnak kifejezetten csak a Ptk. 582. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek fennállását vagy fenn nem állását kellett vizsgálnia. Ebben a körben az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta. A beszerzett okirati bizonyítékok egyértelműen alátámasztották, hogy az alperesek a napi megélhetésük biztosításán túlmenően valamennyi ingó és ingatlan vagyonukat azon hitelek törlesztésére fordították, melyet a vállalkozásuk halmozott fel. A felperes nem bizonyította, hogy az alperesek olyan - eltitkolt - vagyonnal rendelkeznének, mely a felperes által nyújtott ajándék visszafizetésének fedezetéül szolgálhatna.

Helyesen, a jogszabályoknak megfelelően állapította meg tehát az első, illetve másodfokú bíróság, hogy noha a felperes létfenntartásának teljes körű biztosításához az ajándékra szüksége lenne, azonban az ajándék visszaadása a megajándékozott létfenntartását veszélyeztetné. Ezen túlmenően csak a meglévő ajándékot lehet visszakövetelni, jelen esetben azonban 4.000.000 forintos készpénzajándék már nincsen meg, azt az alperesek elköltötték.

A kifejtettek tekintettel a jogerős ítélet a felperes által hivatkozott anyagi jogi és eljárásjogi szabályokat nem sérti, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. Az alperesnek perköltség igénye nem volt, ezért etekintetben a Legfelsőbb Bíróság a határozathozatalt mellőzte.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati illetéket a 6/1986./VI.26./ IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2007. szeptember 18.

*a tanács elnöke, előadó bíró, bíró*

*A kiadmány hitelül:*

*bírósági tisztviselő*